

מראי מקומות - יבמות

סד:

א. שתי שנים ומחצה

הק' הערוך לנה, לכאוי' החשבון אינו שוה בשוה, דכפי ערך שני אברהם, הי' צריך להיות עכ"פ שיהוי ד' שנים של היום, ואם כפי ערך שני שרה, יהי' החשבון יותר מה' שנים. וכ' דרב לא לפי ערך שנות אברהם קחשיב, אלא קאמר דאחר שנתמעטו הדורות, תקנו חכמים עת אחר לגמרי (ובהכי א"ש מה שנקטה הגמ' הזמן של ג' עיבורים, דלכאוי' אין שייך לומר כן באברהם כלל, דהא לא מצינו דזמן העיבור נשתנה מזמן אברהם לאחר זמנו).

ב. בימי דוד אימעוט שני

מה דנתמעטו השנים דוקא בימי דוד, כ' העיון יעקב וז"ל - "דזכותו וכבודו דדוד גרמה, לפי שדוד ראוי להיות נפל אלולי שנתן לו אדם משנותיו ע' שנה, וכיון שלא הי' יכול לחיות יותר, וגבי מלך כתיב למען יאריך ימים על ממלכתו, ואלמלא לא נתמעטו השנים בימיו, הי' קול המון שמפני חטאו של דוד נתמעטו שניו, ולא האריך ימים על ממלכתו. ובאמת כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, לכך בימיו נתמעטו השנים על שבעים שנה, נמצא שהוא ג"כ האריך ימים לפי ענין הדור שלו".

ג. השתא דאמרת אחיות מחזקות

וכו' והוא דאתחזק תלתא זמני

העיר הרשב"א, הא רבא עצמו משמע לקמן דס"ל דבקטלנית צריך רק ב' פעמים, ולמה כאן באחיות מחזקות צריך ג' [ואין לחלק בין מילה לנישואין, דא"כ למה הי' לי' לספוקי באסהדת' דר' יצחק, ומה ענין זה להא דאביי מת]. וכ' ד"התם באחיות דוקא, דאחיות לא מחזיקות אלא בתלתא זימני דחידוש הוא, אבל אנפשי' בתרי זמני הוא חזקה". וכ"כ הרשב"א, דבמילי דמשפחה צריך ג' פעמים. וע' מאירי דחולי מלתא דלא שכיחא הוא, ולכן צריך ג' פעמים כדי להחזיקה.

ד. חזי דקשרית איסורא וסכנתא

פרש"י, שאם חזקה בב' פעמים, והשלישי ניתן לדחות ממנה,

א"כ הו"ל מילה שלא בזמנה, ואינה דוחה את השבת. וכ' בחי ר' מאיר שמחה דחידוש גדול הוא לומר כן, דמשום דסכנה הוא, ממילא הו"ל דין מילה שלא בזמנה. וע"ש שביאר דאולי רש"י אזיל בשיטת מאן דס"ל דמה דמילה דוחה שבת הוא משום דהוי פקו"נ, דהיינו, דחייב כרת לאחר זמן אם אינו מל. וא"כ, י"ל דכיון דבמתו אחיו מחמת מילה, לא יהי' חייב כרת לאחר זמן אם אינו נמול, א"כ שוב אינו נכלל בהיתר למול בשבת, ושפיר אמרי' דאינו דוחה שבת.

ה. ועוד, אימר דפליגי לענין מילה, בנישואין מי פליגי

ויש לעי', מה הסברא לחלק בין מילה לנישואין. כ' הריטב"א, ד"דלמא לא אפליג רשב"ג אלא גבי מילה שאין החזקה באותו ולד עצמו, אלא דמחזקין מולד לולד או מאחות לאחות, אבל גבי קטלנית, דהיא גופא החזקה, אפי' רשב"ג מודו דבתרי זמני הוא חזקה". (והוא על דרך מה שהבאנו לעיל מהרשב"א והריטב"א לענין החילוק בין אחיות לשאר חזקות, אלא דאולי אחיות הוי חי' טפי אפי' מולדות).

ו. נשואין ומלקיות כרבי, וסתות ושור המועד כרשב"ג

כ' הרשב"א, "וטעמא דמילתא, דנשואין לחומרא, ומלקיות כיון דעבר ושנה בחייבי כריתות מבערין עושי רשעה מישראל [ובביאור טפי כ' הריטב"א - "ובמלקות אע"ג דכספק נפשות להקל, שאני הכא דהא אוקימנא בדוכתא דהא מיירי בחייבי כריתות, וכיון דחמירי טובא מחמירין בי' מפני ייסור הרשעים לבער עושי רשעה"], ובוסתות משום דרבנן נינהו אזלי' בהו להקל, ובשור המועד משום דלא מפקינן ממונא אלא בדבר ברוה, ובקטלנית משום סכנתא לחומרא, ומילה נמי סכנתא היא ולחומרא" [גם הרא"ש (ג') כ' דמילה הוי חזקה בב' זמני, משום דספק נפשות הוא, וי"ל דלא הי' צריכה הגמ' להביאה, כיון דדומה לנישואין]. וע' בקרן אורה דהאריך לתמוה על הרשב"א, ובתוך הקו' שהק' הוא דבשור המועד הרי כ"ע מודים דבעינן תלתא זמני, וכמשי"כ תוס' בריש סה. דגם רבי לא פליג אשור המועד, דקרא הוא.